Міністерство освіти і науки України
Центральноукраїнський національний технічний університет

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та працівників Центральноукраїнського національного технічного університету

Затверджено рішенням
Вченої ради ЦНТУ
протокол №2 від 2.11.2026 р.
Голова Вченої ради ЦНТУ
_____ В. Кропівний

Введено в дію наказом ректора
ЦНТУ №13-08 від 5.11.2026 р.

Кропивницький – 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок організації та реалізації права на внутрішню та міжнародну академічну мобільність здобувачів вищої освіти та працівників Центральноукраїнського національного технічного університету (далі – ЦНТУ), а також порядок участі здобувачів вищої освіти та працівників інших українських та іноземних закладів освіти (наукових установ) у програмах академічної мобільності, що реалізуються в ЦНТУ. Положення застосовується відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (далі – Порядок № 579).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку № 579, Статуту ЦНТУ та внутрішніх актів ЦНТУ щодо організації освітнього процесу і визнання результатів навчання.

1.3. Учасниками академічної мобільності відповідно до цього Положення є:

– здобувачі вищої освіти ЦНТУ, які навчаються за денною (очною) формою здобуття освіти;

– педагогічні, науково-педагогічні, наукові та інші працівники ЦНТУ, для яких Університет є основним місцем роботи;

– здобувачі вищої освіти та працівники інших українських та іноземних закладів освіти (наукових установ), які беруть участь у програмах академічної мобільності в ЦНТУ.

Участь зазначених осіб у програмах академічної мобільності здійснюється за умови відповідності вимогам Порядку № 579.

1.4. Цілі, завдання та принципи академічної мобільності визначаються Порядком № 579 і відповідними програмами. Участь у конференціях, семінарах та інших заходах може здійснюватися в межах академічної мобільності за умови відповідності формам академічної мобільності, визначеним Порядком № 579, та належного оформлення участі у відповідній програмі.

1.5. Право на академічну мобільність реалізується на підставі міжнародних договорів, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво та партнерських договорів між ЦНТУ й українськими або іноземними закладами освіти (науковими установами), іншими юридичними особами – партнерами відповідно до Порядку № 579.

Здобувачі вищої освіти та працівники ЦНТУ можуть реалізувати право на академічну мобільність за власною ініціативою на підставі подання та індивідуального запрошення від іноземного закладу освіти

(наукової установи) або іншої юридичної особи за умови позитивного рішення ректора ЦНТУ.

Участь у програмах академічної мобільності оформлюється відповідно до пункту 6 Порядку № 579 та цього Положення.

1.6. За місцем реалізації академічна мобільність поділяється на внутрішню та міжнародну, за сферою діяльності – на освітню та наукову, за способом реалізації – на очну, дистанційну та змішану. Освітня академічна мобільність за процедурою визнання результатів поділяється на кредитну та ступеневу. Форми академічної мобільності визначаються відповідно до категорії учасника та пункту 9 Порядку № 579.

1.7. Навчання за узгодженими освітніми програмами закладів-партнерів у межах ступеневої академічної мобільності може передбачати отримання документа про вищу освіту закладу-партнера або спільного (подвійного) документа про вищу освіту відповідно до законодавства та укладених договорів.

1.8. Форми академічної мобільності визначаються відповідно до пункту 9 Порядку № 579 з урахуванням категорії учасника. Для здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра застосовуються форми, передбачені підпунктом 1 пункту 9 Порядку № 579. Для здобувачів ступеня доктора філософії та працівників ЦНТУ застосовуються форми, передбачені підпунктом 2 пункту 9 Порядку № 579, зокрема участь у спільних освітніх та/або наукових проєктах, викладання, стажування, наукові дослідження, наукове та мовне стажування, підвищення кваліфікації, участь у семінарах і конференціях та інші форми, що не суперечать законодавству.

1.9. Фінансування витрат ЦНТУ, пов’язаних із програмами внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, може здійснюватися за рахунок грантів, коштів державного або місцевого бюджету, власних коштів ЦНТУ, коштів іноземного закладу-партнера та інших джерел, не заборонених законодавством. Витрати учасників академічної мобільності, зокрема на проїзд, проживання, харчування, медичне забезпечення та страхування, покриваються відповідно до пункту 20 Порядку № 579, законодавства та умов укладених договорів.

1.10. Участь у програмах академічної мобільності здійснюється в очній, дистанційній або змішаній формі відповідно до умов програми та Порядку № 579. Для здобувачів вищої освіти участь у програмі академічної мобільності сама по собі не потребує переривання навчання або оформлення академічної відпустки. Академічна відпустка у зв’язку з академічною мобільністю може надаватися в порядку та за умов, установлених законодавством. У разі реалізації українським учасником

освітньої академічної мобільності права на академічну відпустку або перерву в навчанні відповідні зміни до партнерського договору та договору академічної мобільності вносяться за ініціативою українського закладу освіти (наукової установи) відповідно до пункту 15 Порядку № 579. На здобувачів вищої освіти, які перебувають в академічній відпустці, дія Порядку № 579 не поширюється.

1.11. Не може брати участі у програмі академічної мобільності заклад освіти (наукова установа), інша юридична особа з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або заклад освіти (наукова установа), інша юридична особа, зареєстровані на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли іноземний заклад освіти (наукова установа), інша юридична особа мають постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні. Не можуть брати участь у програмі академічної мобільності громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Набуття практичного досвіду у відповідній сфері діяльності.

2.2. Оволодіння новими знаннями у галузях науки, техніки та вищої освіти.

2.3. Проведення фундаментальних та/або прикладних наукових досліджень.

2.4. Набуття практичного досвіду з трансферу технологій та управління інноваційною діяльністю.

2.5. Підвищення професійної кваліфікації та розвиток компетентностей.

3. СТРОКИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1. Тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності для здобувачів ступеня доктора філософії, наукового ступеня доктора наук, а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників, які беруть участь у програмах академічної мобільності відповідно до цього Положення, не може перевищувати двох років поспіль відповідно до пункту 11 Порядку № 579.

3.2. Для здобувачів освітніх ступенів бакалавра та магістра сукупна тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50 відсотків нормативного строку навчання за відповідною освітньою програмою. Конкретна тривалість установлюється програмою та договорами згідно з Порядком № 579.

4. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ

4.1. Відбір учасників академічної мобільності здійснюється відповідно до критеріїв і процедури, визначених умовами програми та партнерським договором, із документуванням його результатів. Рішення про участь здобувача вищої освіти або працівника ЦНТУ у внутрішній чи міжнародній академічній мобільності приймає ректор ЦНТУ після перевірки відповідності учасника й приймаючої сторони вимогам Порядку № 579 та на підставі документів про відбір або індивідуального запрошення, подання учасника й погоджень, передбачених цим Положенням. Відмова має бути мотивованою та доведеною до відома учасника. Електронні документи приймаються відповідно до законодавства та умов програми.

4.2. За необхідності здобувач вищої освіти отримує довідку з місця навчання, а працівник ЦНТУ – довідку з місця роботи через відповідний структурний підрозділ ЦНТУ. Оформлення, реєстрація та погодження таких документів здійснюються за правилами документообігу ЦНТУ, зокрема в електронній формі.

4.3. Для ухвалення рішення про участь у програмі академічної мобільності здобувач вищої освіти або працівник ЦНТУ, як правило, не пізніше ніж за сім календарних днів до початку мобільності подає: заяву (додаток 1); запрошення або підтвердження відбору на програму; за потреби переклад документів; інформацію про програму, строки, фінансування та очікувані результати. За обґрунтованих обставин документи можуть подаватися пізніше, якщо це дає змогу належно оформити участь.

4.4. Заяву погоджують завідувач кафедри (за належністю), декан факультету (керівник відповідного структурного підрозділу) та проректор з наукової роботи та міжнародних зв’язків. Відділ міжнародних зв’язків погоджує участь у програмах міжнародної академічної мобільності; навчальний відділ – щодо організації навчання здобувачів вищої освіти; відділ кадрів – щодо оформлення участі працівників; головний бухгалтер – якщо участь передбачає фінансування ЦНТУ.

4.5. Доцільність наукового стажування здобувача третього (освітньо-наукового) рівня розглядає вчена рада факультету, якщо це передбачено внутрішніми процедурами ЦНТУ. Доцільність освітнього

та/або наукового стажування працівника ЦНТУ розглядає вчена рада відповідного факультету, а для працівників, які не належать до факультетів, – керівник відповідного структурного підрозділу. Відсутність стажування у заздалегідь затвердженому плані не є самостійною підставою для відмови в реалізації права на академічну мобільність, якщо вимоги Порядку № 579 виконано.

4.6. Відомості про участь здобувачів вищої освіти та працівників ЦНТУ у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, а також про учасників, які прибувають до ЦНТУ за такими програмами, реєструє відділ міжнародних зв'язків у взаємодії з відповідними структурними підрозділами ЦНТУ. Участь здобувачів вищої освіти інших українських та іноземних закладів освіти у програмах освітньої академічної мобільності в ЦНТУ оформлюється наказом ректора ЦНТУ на підставі партнерського договору та документів, передбачених відповідною програмою. У наказі визначаються строк, вид і форма академічної мобільності, відповідальний структурний підрозділ та умови участі. Відомості про українського учасника освітньої академічної мобільності, для якого ЦНТУ є закладом постійного місця навчання, вносяться ЦНТУ до ЄДЕБО. У разі внутрішньої освітньої академічної мобільності українського учасника, для якого ЦНТУ є закладом-партнером, ЦНТУ також вносить до ЄДЕБО відомості про нього як про учасника, тимчасово допущеного до занять. Інші відомості вносяться до ЄДЕБО у випадках і порядку, визначених законодавством.

4.7. До початку участі у програмі академічної мобільності укладаються партнерський договір, крім випадків реалізації академічної мобільності за власною ініціативою відповідно до пункту 6 Порядку № 579, та договір академічної мобільності між відібраним здобувачем вищої освіти або працівником ЦНТУ та ЦНТУ як закладом постійного місця навчання (роботи). У разі, коли учасником академічної мобільності є неповнолітній здобувач вищої освіти ЦНТУ, договір академічної мобільності укладається з одним із його батьків або особою, яка є його законним представником. У партнерському договорі та договорі академічної мобільності визначаються умови, передбачені відповідно пунктами 13 і 14 Порядку № 579. В умовах воєнного стану договори укладаються в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису. У разі неможливості використання кваліфікованого електронного підпису здійснюється обмін листами про намір співробітництва, виконання програми академічної мобільності та підтвердження виконання зобов'язань після завершення або скасування воєнного стану відповідно до пункту 6 Порядку № 579.

Після укладення договору академічної мобільності ректор ЦНТУ видає наказ, у якому визначаються мета, строк та умови участі у програмі академічної мобільності, зокрема фінансові, а також дата набуття особою статусу українського учасника академічної мобільності. Особливості набуття статусу учасника академічної мобільності за власною ініціативою визначаються пунктом 6 Порядку № 579.

У договорі академічної мобільності здобувача освіти, який навчається за державним (регіональним) замовленням або в межах планового обсягу прийому, обов'язково передбачається вимога щодо незбільшення нормативного строку здобуття відповідного рівня освіти або наукового ступеня. У разі невиконання цієї вимоги або неможливості її виконання продовження навчання понад нормативний строк здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

У разі укладення партнерського договору в умовах воєнного стану ЦНТУ попереджає здобувачів вищої освіти про можливість перезарахування неповного обсягу кредитів ЄКТС, отриманих у межах програми внутрішньої академічної мобільності, та необхідність вивчення додаткових освітніх компонентів у ЦНТУ для завершення навчання за відповідною освітньою програмою.

4.8. Самостійні поїздки та участь здобувачів вищої освіти і працівників ЦНТУ в освітніх, наукових та інших заходах без належного оформлення відповідно до цього Положення не вважаються участю у програмах академічної мобільності ЦНТУ. Це не обмежує права здобувачів вищої освіти та працівників ЦНТУ на реалізацію академічної мобільності за власною ініціативою відповідно до пункту 6 Порядку № 579.

4.9. До початку освітньої академічної мобільності сторони погоджують перелік і зміст освітніх компонентів, очікувані результати навчання, обсяг навчального навантаження, порядок вибору додаткових дисциплін, оцінювання та документи, що підтверджують результати. Навчання здобувачів вищої освіти за програмою академічної мобільності здійснюється під керівництвом визначеного працівника закладу освіти (наукової установи) або іншої юридичної особи за узгодженими освітніми (освітньо-професійними) програмами закладів-партнерів або юридичних осіб – партнерів. Відомості про такого працівника зазначаються в погодженій програмі академічної мобільності або партнерському договорі. Визнання результатів освітньої академічної мобільності здобувачів вищої освіти ЦНТУ здійснюється на основі кредитів ЄКТС шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з результатами, передбаченими освітньою програмою ЦНТУ, а не лише за назвами

дисциплін. Освітні компоненти, визнані ЦНТУ, зараховуються в повному обсязі без повторного виконання відповідного навчального навантаження. Результати освітньої академічної мобільності здобувачів інших закладів освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності в ЦНТУ, підтверджуються академічною довідкою або іншим документом, передбаченим відповідним договором, для їх подальшого визнання за постійним місцем навчання. Результати наукової та інших форм академічної мобільності здобувачів вищої освіти та працівників ЦНТУ підтверджуються документами, визначеними договорами, і визнаються або враховуються відповідно до законодавства та внутрішніх актів ЦНТУ. Результати навчання та/або компетентності, здобуті під час академічної мобільності без нарахування кредитів ЄКТС, можуть бути визнані ЦНТУ відповідно до Порядку № 579. Таке визнання саме по собі не є підставою для зарахування кредитів ЄКТС за освітніми компонентами освітньої програми ЦНТУ.

У разі невиконання здобувачем вищої освіти ЦНТУ умов договору академічної мобільності щодо опанування освітніх компонентів та виконання навчального навантаження він після повернення до ЦНТУ ліквідовує академічну заборгованість у встановленому порядку до закінчення першого семестрового контролю після повернення або проходить повторне навчання за відповідними освітніми компонентами та обсягом навчального навантаження за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб

4.10. ЦНТУ не направляє учасників до закладів освіти (наукових установ), інших юридичних осіб і не допускає участі громадян у випадках, заборонених пунктом 3 Порядку № 579. До ухвалення рішення перевіряються відомості про державу реєстрації та місцезнаходження приймаючої сторони, її іноземні інвестиції й кінцевого бенефіціарного власника, а також громадянство учасника у випадках, передбачених законодавством.

4.11. У разі залучення до програми третьої юридичної особи, яка надає фінансову або іншу підтримку, але не є закладом-партнером чи юридичною особою-партнером, її участь і зобов’язання визначаються в партнерському договорі відповідно до пункту 13 Порядку № 579.

5. ЗВІТНІСТЬ

5.1. Здобувач вищої освіти або працівник ЦНТУ після завершення участі у програмі академічної мобільності подає до відділу міжнародних зв’язків звіт (додаток 2) та документи, що підтверджують результати мобільності, у двотижневий строк після повернення або завершення

дистанційної участі, якщо умовами програми чи договору не встановлено іншого строку.

5.2. Звіт затверджує проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків. Документи про результати навчання передаються до відповідних навчальних підрозділів для розгляду питання про їх визнання.

5.3. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня, які пройшли наукове стажування, звітують на засіданні вченої ради факультету та/або науково-технічної ради ЦНТУ відповідно до затвердженого плану звітування.

Наукові та науково-педагогічні працівники ЦНТУ, які пройшли освітнє та/або наукове стажування за кордоном, звітують на засіданні вченої ради факультету та науково-технічної ради ЦНТУ.

5.4. ЦНТУ оприлюднює на офіційному вебсайті результати відбору українських учасників, звіт про завершення ними програми академічної мобільності та її результати відповідно до пункту 19 Порядку № 579. Під час оприлюднення дотримуються вимог законодавства про захист персональних даних.

6. ПРАВА УЧАСНИКІВ

6.1. Здобувачі вищої освіти ЦНТУ на період освітньої академічної мобільності мають право на збереження місця навчання та права на призначення академічної та/або соціальної стипендії відповідно до законодавства незалежно від того, чи передбачена договором фінансова підтримка приймаючої сторони; на інше соціальне забезпечення відповідно до законодавства. Академічна відпустка оформлюється лише за передбачених законодавством підстав.

6.2. Здобувачі вищої освіти ЦНТУ мають право на визнання та зарахування результатів освітньої академічної мобільності відповідно до Порядку № 579, договору академічної мобільності та внутрішніх положень ЦНТУ; на стипендіальне забезпечення під час і після завершення участі у програмі відповідно до законодавства. Під час освітньої академічної мобільності здобувачі вищої освіти мають право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін).

6.3. Учасники академічної мобільності мають право на участь у програмах, які фінансуються благодійними фондами, грантами та міжнародними проєктами й програмами.

6.4. Учасники академічної мобільності мають право на отримання безоплатної консультаційної та організаційної допомоги з питань участі й документального оформлення мобільності у відповідальному підрозділі

ЦНТУ. Українським учасникам академічної мобільності також безоплатно надаються протокольно-інформаційні послуги та послуги з перекладу відповідно до законодавства.

6.5. На період академічної мобільності за педагогічними, науково-педагогічними, науковими та іншими працівниками ЦНТУ зберігаються:

– посада за основним місцем роботи на строк до двох років;

– оплата праці за основним місцем роботи в розмірі середньої заробітної плати на строк до шести місяців відповідно до законодавства, якщо грошова підтримка протягом усього строку академічної мобільності в закладі-партнері не передбачена або її розмір на дату укладення договору академічної мобільності є меншим за середній прожитковий мінімум у країні перебування.

6.6. Іноземні учасники академічної мобільності під час участі у відповідних програмах ЦНТУ в частині освітньої та/або наукової академічної мобільності мають права та обов’язки українських учасників (крім фінансового (стипендіального та іншого соціального) забезпечення). Можливість зарахування іноземних здобувачів вищої освіти до ЦНТУ, умови їх участі та фінансування визначаються відповідно до пункту 17 Порядку № 579 і партнерського договору.

6.7. Здобувачі вищої освіти ЦНТУ в частині освітньої та/або наукової академічної мобільності мають права і обов’язки здобувачів освіти (наукового ступеня) закладу-партнера (крім фінансового (стипендіального та іншого соціального) забезпечення).

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

7.1. Учасники академічної мобільності відповідають у межах законодавства та укладених договорів за:

7.1.1. Своєчасність подання та достовірність документів, необхідних для участі у програмі.

7.1.2. Добросовісне виконання погодженої програми навчання або стажування.

7.1.3. Своєчасне інформування ЦНТУ про обставини, що перешкоджають виконанню програми, зміну її умов, виникнення конфліктних або непередбачуваних ситуацій; дотримання погоджених правил безпеки, вимог приймаючої сторони та подання передбаченої звітності.

7.2. Відповідальні структурні підрозділи забезпечують належне оформлення й облік участі здобувачів вищої освіти та працівників ЦНТУ у програмах мобільності в межах визначених повноважень, а також інформують учасника про умови договору, порядок визнання або

врахування результатів, вимоги щодо медичного забезпечення або страхування та дії у разі непередбачуваних обставин.

7.3. Відділ аспірантури і докторантури забезпечує своєчасне опрацювання матеріалів про мобільність здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня в межах своєї компетенції.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення затверджується Вченою радою ЦНТУ і вводиться в дію наказом ректора ЦНТУ.

8.2. Це Положення застосовується відповідно до Конституції України, законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів, зокрема Порядку № 579. У разі суперечності застосовуються акти вищої юридичної сили.

8.3. Участь у міжнародній академічній мобільності з виїздом за межі України здійснюється з дотриманням чинних правил перетинання державного кордону. Наказ ЦНТУ сам по собі не створює права на перетин кордону.

8.4. З дня введення в дію цього Положення втрачають чинність:

– Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність (навчання, стажування) здобувачів вищої освіти ЦНТУ;

– Положення про порядок здійснення реалізації права на академічну мобільність (освітнє та/або наукове стажування) за кордоном викладачів ЦНТУ.

ДОДАТОК 1

до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та працівників Центральноукраїнського національного технічного університету

Ректору ЦНТУ
від _____
Статус заявника (здобувач вищої освіти / працівник ЦНТУ): _____
Факультет (структурний підрозділ), освітня програма / посада _____

ЗАЯВА

Прошу погодити мою участь у програмі академічної мобільності у _____ (назва приймаючої установи, країна) з _____ до _____.

Програма, вид і форма академічної мобільності: _____.

Джерела фінансування: _____.

Очікувані результати:

_____

_____

_____.

Освітні компоненти та кредити ЄКТС (за потреби): _____.

Фінансові умови, джерела покриття проїзду, проживання, харчування та страхування: _____.

Контактна особа приймаючої сторони та контакт для екстреного зв’язку: _____.

Додаю: запрошення / підтвердження відбору, інформацію про програму та інші документи відповідно до пункту 4.3 Положення.

Дата _____ Підпис _____

ДОДАТОК 2

до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та працівників Центральноукраїнського національного технічного університету

ЗВІТ ПРО УЧАСТЬ В АКАДЕМІЧНІЙ МОБІЛЬНОСТІ

Прізвище, ім’я, по батькові _____

Статус учасника (здобувач вищої освіти / працівник ЦНТУ) _____

Факультет (структурний підрозділ), освітня програма і група / посада _____

Приймаюча сторона, країна _____

Термін участі _____

Форма і назва програми _____

Виконані завдання та отримані результати:

_____

_____

_____.

Документи, що підтверджують результати (академічна довідка, сертифікат, інші) _____

Пропозиції щодо визнання або врахування результатів академічної мобільності (за потреби) _____

Відхилення від погодженої програми, непередбачені обставини та вжиті заходи: _____.

Дата _____ Підпис _____